

VIRTSANÄYTTEENOTTO KOTONA

U –KemSeul (KL 1881), U –BaktVi (KL 1155)

Virtsan perustutkimuksia käytetään tutkittaessa munuaissairauksia sekä alempien virtsateiden infektoita. Vakiodusta näytteestä (virtsan rakko aika, ottotapa, säilytys) saadaan luotettavin tulos.

Näytteenottovälineet

- Kierrekannellinen virtsanäytepurkki siirtokärjellä **tai** kannellinen näytepurkki ja erillinen virtsansiirtoadapteri
- 1-2 vakuuminäyteputkea: säilöntäaineeton (beige), säilöntäaineellinen (vihreä)
- Nimitarrat putkiin
- Muovipussi (esim. Minigrip)

Valmistautuminen näytteenottoon

Yön aikana vältetään juomista, mutta aamulla voi juoda lasillisen vettä. Näyte otetaan kun edellisestä virtsaamisesta on kulunut vähintään 4 tuntia.

Pesu naiset: Kädet pestään huolellisesti. Alapesu suoritetaan lämpimällä vedellä ilman pesu- tai desinfektioaineita. Kuukautisten aikana suositellaan tamponin käyttöä ennen näytteen antamista. Häpyhuulet levitetään erilleen ja virtsaputkensuu pestään käsisuihkulla suihkuttaen. Lopuksi kuivataan puhtaalla wc-paperilla edestä taaksepäin suuntautuvalla vedolla.

Pesu miehet: Kädet pestään huolellisesti. Alapesu suoritetaan lämpimällä vedellä ilman pesu- tai desinfektioaineita. Esinahka vedetään taaksepäin. Virtsaputkensuu pestään käsisuihkulla suihkuttaen. Lopuksi kuivataan puhtaalla wc-paperilla.

Lapsille sovelletaan aikuisten ohjeita. Avustava henkilö pesee ennen näytteenottoa omat kätensä.

Näytteenotto

Näytteenottotarvikkeiksi kelpaavat vain laboratoriosta saadut näytepurkit ja -putket.

Näyteputkia ei saa avata. Näytepurkin sisäpintaan ei saa koskea.

- Aluksi lasketaan virtsaa vähän hukkaan wc-altaaseen virtsaputkensuu paljastettuna (naiset: levittämällä häpyhuulia / miehet: vetämällä esinahkaa taaksepäin). Virtsasuihkua ei keskeytetä välillä.
- Sen jälkeen viedään näytteenottopurkki virtsasuihkuun ja täytetään näytepurkki noin 2/3 osaan saakka.
- Loppuvirtsa lasketaan hukkaan wc-altaaseen.

Näytteen siirto vakuuminäyteputkiin

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

BD Vacutainer® -virtsanäytteenottojärjestelmä:

Kuva 1

- Avataan näytepurkki kiertämällä kansi auki. Asetetaan avattu kansi siten, että siirtokärki on ylöspäin.
- Otetaan virtsanäyte näytepurkkiin näytteenotto-ohjeiden mukaisesti.

Kuva 2

- Suljetaan näytepurkki tiukasti kannella ja asetetaan purkki pöydälle.
- Avataan kannen sulkiatarra. Varotaan kannen sisällä olevaa näyteneulaa.

Kuva 3

- **Näyteputkien korkkia ei saa avata.**
- Painetaan näyteputki korkki edellä pohjaan saakka purkin kannessa olevaa näyteneulaa vasten. Neula lävistää putkessa olevan korkin ja virtsanäytettä siirtyy alipaineen avulla vakuumiseen näyteputkeen.
- Pidetään putkea paikoillaan niin kauan, kun nestepinta nousee. Poistetaan putki, kun se ei enää täyty.
- Täytetään mahdollinen toinen putki samalla tavalla (järjestyksenä: ensin säilöntäaineeton, sitten säilöntäaineellinen).
- Suljetaan näytepurkin kansi sulkiatarralla. Tyhjennetään näytepurkista loppuvirtsa wc-altaaseen. Hävitetään näytepurkki sekajätteeseen.

Kuva 4

- Käännetään näyteputkia huolellisesti 8-10 kertaa ylösalaisin. Mahdollinen säilöntäaine liukenee virtsanäytteeseen vähitellen.

Näytteiden säilytys ja kuljetus

Näyteputkiin kiinnitetään nimitarrat (nimi, henkilötunnus, näytteenotto-päivämäärä). Putket laitetaan muovipussiin.

Näytteitä säilytetään kuljetukseen asti jääkaapissa. Näytteet ei saa jäätyä. **Näytteet toimitetaan laboratorioon mahdollisimman pian näytteenottopäivänä.**

Laboratoriolle annetaan tiedot virtsan rakkoajasta ja mahdollisesta mikrobilääkityksestä (antibiootit).